

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τῶν λυσσώντων κυνῶν. 1

Τὸ ὑγειονομικὸν συμβούλιον τοῦ νομοῦ τοῦ Σηκουάνα, γράφει ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων», ἐν τινι τῶν τελευταίων αὐτοῦ συνεδριάσεων παρεδέχθη ἐκθεσιν τῶν ἰατρῶν κκ. Bouley καὶ Proust περὶ τῶν λυσσώντων κυνῶν. Ἴδου τὰ σπουδαιότερα αὐτῆς μέρη.

Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπόπτου κυνός.

4) Πᾶς κύων γνωστὸς, ὅστις παρὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἐξεις αὐτοῦ κατέστη ἐπιθετικὸς καὶ δάκνει, ἄνευ αἰτίας δικαιολογούσης τὴν πράξιν ταύτην, τὰ πρόσωπα ἅτινα εὐρίσκει προστυχόντα εἰς τοὺς ὀδόντας του.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ὁ κύων οὗτος πρέπει νὰ θεωρῆται κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ὑπόπτος καθ' ὅσον τὰ δηχθέντα πρόσωπα τῷ ἦσαν σχετικότερα.

2) Πᾶς κύων ὅστις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν οἰκῶν ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ξένων προσώπων χωρὶς νὰ προκληθῆ εἰς τοῦτο εἴτε ὡς φύλαξ, εἴτε ἐνεκεν ἐκουσίας ἢ ἀκουσίας προσβολῆς.

3) Πᾶς κύων πλάνης ὅστις ἄνευ οὐδεμιᾶς προκλήσεως ἐπιτίθεται κατὰ τῶν προσώπων ἅτινα συναντᾷ κατὰ τὴν διάβασίν του ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ ταῖς ἐξοχαῖς.

4) Πᾶς ἄγνωστος κύων, ὅστις εὐρεθεὶς πλανώμενος καθίσταται κίφνης ἐπιθετικὸς κατὰ τῶν προσώπων ἅτινα τὸν παρέλαβον εἰς τὸν οἶκόν των.

Ἡ καυτηρίασις διὰ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον φάρμακον· οὐδόλωσ πρέπει νὰ διστάσῃ τις νὰ καταφύγῃ εἰς αὐτὸν, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ δὴξις φαίνεται ἀσήμαντος, ἀμέσως δ' ἄμα τὸ δέρμα ἐπαθεν. Ἐὰν δ' ὁ σίδηρος δὲν ἦναι ἔτοιμος, πρέπει μέχρις οὗ ἐτοιμασθῆ, νὰ ἐκμυζηθῆ ἰσχυρῶς τὸ αἷμα ἐκ τῆς πληγῆς καὶ νὰ πλύνηται αὕτη διηνεκῶς.

Ὁ κύων προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς πρώτης εἰσβολῆς τῆς λύσσης εἶναι κατηφῆς, ἀνήσυχος καὶ ἔχει σπασμωδικὰς ἀνατινάξεις. Εἶναι πλάνη δὲ νὰ νομίζῃ τις ὅτι φοβεῖται τὸ ὕδωρ· ἀπειναντίας εἶναι ἄπληστος αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον δύναται νὰ πίνῃ, ἱκανοποιεῖ τὴν ἀκόρεστον δίψαν του, καὶ ὅταν ὁ σπασμὸς τοῦ λάρυγγός του τὸν ἐμποδίζῃ βυθίζει· ὀλόκληρον τὸ πρόσωπόν του ἐντὸς τοῦ ἀγγείου καὶ δάκνει, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ὑγρὸν τὸ ὁποῖον δὲν δύναται πλέον νὰ καταπίῃ.

Λοιπὸν ὁ λυσσῶν κύων δὲν εἶναι ὑδρόφοβος.

Ἐπομένως ἡ ὑδροφοβία δὲν εἶναι σημεῖον τῆς λύσσης τοῦ κυνός.

Ὁ λυσσῶν κύων δὲν ἀρνεῖται τὴν τροφήν του κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς νόσου του· συ-

1. Ὁ κ. Θ. Κελδράιλ ἐν τῇ πρῶ μικρῷ ἐκδοθείσῃ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ πραγματεῖᾳ (La Faune de la Grèce) ἀναφέρει, ὅτι ἡ λύσσα ἀπαντᾷται σπανιότερον ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν τοῖς βορείοις κλίμασι. Σ. τ. Ἐστίας.

χνὰ μάλιστα τὴν τρώγει μετὰ πλείονος τοῦ σπυρῆτος ἀδδθηραγίας.

Ὅταν ἡ ἀνάγκη τοῦ δῆξι, ἥτις ἐστὶν εἰς τῶν κυριωτέρων χαρακτῆρων τῆς λύσσης κατὰ τινὰ περίοδον τῆς ἀναπτύξεώς της, ἀρχίζει νὰ καταραίνεται, τὸ ζῶον ἱκανοποιεῖ αὐτὴν κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ἀψύχων ὄντων· καταξέει διὰ τῶν ὀδόντων τὸ ξύλον τῶν θυρῶν καὶ τῶν ἐπίπλων, ξεσχίζει τὰ ὑφάσματα, τοὺς τάπητας, τὰ ὑποδήματα, κατατρίβει ὑπὸ τοὺς ὀδόντας του τὸ ἄχυρον, τὰς τρίχας, τὸ μαλλίον, κατατρώγει τὸ χῶμα, τὴν κόπρον τῶν ζῶων καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κλ., ἐπισωρεύει ἐν τῷ στομάχῳ του τὰ λείψανα ὄλων τῶν σωματῶν, ὧν οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἐπελήφθησαν.

Ὁ λυσσῶν κύων ἐπὶ τῇ θεᾷ ζῶου τοῦ εἶδους του πάντοτε ἐξάπτεται καὶ ὀργίζεται λίαν ἰσχυρῶς. Ἄμα εὐρεθῆ ἐνώπιόν του ἡ ἀκούση τὰς ὑλακάς του, ἢ λυσσαλέα ὀργή του ἐκδηλοῦται ἐὰν ἦτο εἰσέτι ὑπολανθάνουσα, ἀναπτύσσεται καὶ ἐκρήγνυται ἐὰν ἦδη ἦτο φανερά, ὄρμα δὲ κατ' ἐκείνου ἴνα τὸν καταξέσχισῃ διὰ τῶν ὀδόντων του. Ἡ παρουσία τοῦ κυνὸς ἐπιφέρει τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν ζῶων τῶν ἄλλων εἰδῶν ὅταν διατελῶσιν ὑπὸ τὴν προσβολὴν τῆς λύσσης, εἰς τρόπον ὥστε εἶναι ἀληθὲς νὰ εἴπῃ τις ὅτι ὁ κύων εἶναι δραστικὸν τι μηχανήμα διὰ τοῦ ὁποίου δύναται τις σχεδὸν πάντοτε, μετὰ μεγίστης βεβαιότητος, νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν ἐτι κρυπτομένην ἐν ζῶῳ τινὶ καὶ ἐν αὐτῷ κρυφομένην λύσσαν.

Συνελόντι εἰπεῖν, τὰ σημεῖα τῆς λύσσης δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀναγνωρισθῶσι· τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶναι ἐν ἀμφιβολίᾳ ἢ καταφυγῇ εἰς δραστηρίαν θεραπείαν. Ὁ πεπυρακτωμένος σίδηρος κατὰ τοσοῦτον εἶναι ἀποτελεσματικὸς καθ' ὅσον ἰσχυρότερον εἶναι θερμὸς· ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει προξενεῖ μικροτέραν ὀδύνην. Ἡ ἐκμύζησις οὐδένα κίνδυνον παρουσιάζει ὅταν τὸ ἐνεργεῖον αὐτὴν πρόσωπον δὲν ἔχῃ ἀμυχήν τινα εἴτε εἰς τὰ χεῖλη εἴτε ἐν τῷ στόματι. Λέγομεν δ' ἐπὶ τέλους ὅτι ἄδικον εἶναι νὰ φονεῦται ἀμέσως ὁ ὑπόπτος κύων· πρέπει νὰ τὸν ἐπαγρυπνώσιν ἐκ τοῦ πλησίον, διότι δὲν εἶναι πράγματι σπάνιον κύων, νομιζόμενος λυσσῶν, νὰ προσεβλήθῃ μόνον διαβατικῶς ἀπὸ μανίαν, νὰ εὐρίσκεται δὲ τις οὕτω πεπλανημένος περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς καταστάσεως τοῦ κυνός.

Ὁ Εὐγένιος Σύης, ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς τῶν «Ἀποκρύφον τῶν Παρισίων», ἐλάτρευε τὰς χεῖρας του· καὶ ὅμως ἀπεφάτισε νὰ τὰς λερώσῃ, καὶ μεταμψισθεὶς εἰς χρωματιστὴν, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐγευματίζεν εἰς ἐν τῶν ἐν τῇ ὁδῷ Κυάμων ῥυπαρῶν καπηλείων τῶν Παρισίων, ὅπως ἐκ τοῦ πλησίον σπουδάσῃ τὰ ἦθη τοῦ λαοῦ.